

Innehållsansvarig: Julia Lenzen, Överläkare, Vårdhygien (julle); Therese Mård, Hygijensjuksköterska, Vårdhygien (thete)

Granskad av: Erik Backhaus, Processchef, Läkare Infektion (eriba2)

Godkänd av: Annette Trengre Jarlshammar, Chefläkare, Patientsäkerhetsfunktion (antr2)

Publicerad av: Skaraborgs Sjukhus

Revideringar i denna version

2021-04-09: Ändring avseende personal-personal-situationer: Endast munskydd rekommenderas numera, tidigare rekommenderades munskydd och visir i personal-personal-situationer.

Syfte

Att förebygga covid-19 smitta från personer som är omedvetna om att dem bär på viruset.

Bakgrund

Samhällsspridningen av Covid-19 i Västra Götaland är fortsatt stor och visar ännu inga tecken på avmattning. Nya virusvarianter har tillkommit.

Vård och omsorg innebär att fysisk distansering inte alltid är möjlig, varför smittspridning kan förekomma när symptomen är så lindriga att misstanke om covid-19 inte uppstår.

Covid-19 spridning sker inte bara från personer med symtom, men även i stor utsträckning genom personer som bär på viruset utan att ha utvecklad symtom än (presymtomatisk / asymtomatisk smitta). Denna form av smittspridning förebyggs effektivt genom användning av munskydd. Användning av munskydd med detta syfte benämns source control.

Arbetsbeskrivning

- Munskydd är förstahandsval. Visir kan vara ett alternativ om munskydd inte kan användas och ska då täcka hela ansiktet och kinder och sträcka sig till nedanför hakan.
- Så långt det är möjligt fortsätta hålla avstånd mellan alla personer som vistas i gemensamma utrymmen.
- Rutinen gäller på sjukhusområdet på hela Skas och all ansluten/utlokaliserad verksamhet som befinner sig på annan plats. Den gäller även ytor som hyrs av externa näringsidkare (t ex personalmatsalar, affärer).

Personal

- All personal använder munskydd (klass II eller IIR) kontinuerligt (hela arbetspasset) under vistelse i lokaler på sjukhuset där fler än en person vistas samtidigt.
- I all form av patientnära arbete inom 2 meter (förutom covid-vård) kompletteras munskydd alltid med heltäckande visir.
- Organisera lunch/rastutrymmen på ett sådant sätt att personal kan hålla 2 m avstånd till varandra när de är utan munskydd.
- Rutinen gäller oavsett om man har genomgått Covid-19 infektion eller är vaccinerad mot Covid-19.

Vård

- All vård av patienter med misstänkt eller konstaterad Covid-19 sker enligt rutinen "Covid-19, misstänkt eller konstaterad, praktisk handläggning och vårdhygieniska rutiner"

Patienter

- Alla patienter inom öppen- och slutenvård använder munskydd (i första hand klass I eller II, i andra hand IIR) kontinuerligt under vistelse i sjukhusets lokaler utanför det egna rummet, där fler än en person vistas samtidigt, så länge det inte hindras av vårdåtgärder eller andra orsaker. Det är viktigt att informera patienterna om varför munskydd ska användas och att det utgör ett skydd mot spridning av smitta från symtomfria smittbärare.
- Barn och ungdomar <16 år undantas liksom personer som av något skäl inte tolererar munskydd.

Besökare/ledsagare

- Alla besökare/ledsagare använder munskydd (i första hand klass I, II, eller IIR, val av munskyddstyp styrs av tillgång) kontinuerligt under vistelse i sjukhuslokaler där fler än en person vistas samtidigt, det vill säga under hela besöket.

Tillhandahållande av munskydd

- Munskydd och handsprit till besökare/ledsagare finns tillgängliga på vid sjukhusets ingångar eller öppenvårdsmottagningar.
- Munskydd delas ut av personal för att undvika att munskydden förorenas och för att motverka svinn. Ställ inte fram hel förpackning för patienter, besökare/ledsagare med flera.
- Personalen sätter på sig munskyddet på sin enhet.

Anpassning

Kan ske efter riskbedömning i den egna verksamheten.

Handhavande munskydd

- Hantering av munskydd, praktisk anvisning.
- Munskydd kan behållas på tills det är genomfuktat, förorenats eller blivit trasigt. Munskydd är en engångsprodukt som slängs när det har tagits av.
- Vid mat/dryckintag tas munskydd av.
- Ta inte på platsförklädet över munskyddet då det finns risk för kontamination. Vid byte av förkläde måste det i så fall öppnas i nacken och knytas.

Handhavande visir

- Sprita alltid händerna både innan du tar på dig ett visir och efter du tagit av det. Då visiret tas av ska även det desinfekteras, Regional rutin Återanvändning av engångsvisir/skyddsglasögon. Instruktion för desinfektion.
- Ett visir kan sitta på kvar på om det inte blir synligt förorenat eller man behöver ta av det av annan anledning. Det går att använda det till flera patienter. Så fort ett visir tas av ska det desinfekteras.
- Ta inte på platsförklädet över visiret då det finns risk för kontamination. Vid byte av förkläde måste det i så fall öppnas i nacken och knytas.
- Visir som fälls upp innebär en risk för kontamination. Det är viktigt att ha desinfekterade händer före och efter visiret fälls upp eller ner.

Förutsättningar

- Säkerställ att anställda inte kommer till arbetet om de inte känner sig fullt friska och att de lämnar arbetsplatsen vid debut av symtom förenliga med covid-19. Personal med symtom på covid-19 provtas enligt rutin personalprovtagning och ska i väntan på provsvar inte vara på arbetet.
- Säkerställ personalens kompetens om smittvägar och hur dessa bryts. Det innebär att personal har: kunskaper i basala hygienrutiner, inklusive punktdesinfektion och städrutiner samt förutsättningar att följa dessa. Tillgång till adekvat skyddsutrustning samt kunskap om när och hur den ska användas. Utbildningspaket covid-19
- Utbilda personal i att identifiera symtom på covid-19 hos patienter/omsorgstagare och att omedelbart rapportera detta till medicinskt ansvarig alternativt ansvarig chef.
- Organisera verksamheten så att nära kontakt minskar mellan personal, patienter och omsorgstagare.
 - Tillämpa fysisk distansering så långt det är möjligt med bibehållen patientsäkerhet
 - ✓ mellan patienter/personal, särskilt i gemensamma patientutrymmen
 - ✓ mellan personal och patienter/personal
 - ✓ mellan personal i gemensamma personal- och arbetsutrymmen
 - Undvik att flytta patienter från en vårdplats eller enhet till en annan om det inte finns medicinska skäl för detta.
 - Begränsa rotation av personal inom enheten så att personal så långt det är möjligt vårdar ett begränsat antal patienter.
 - Begränsa personalförflyttningar mellan enheter så långt det är möjligt.
 - Organisera lunch/rastutrymmen på ett sådant sätt att personal kan hålla 2 m avstånd till varandra när de är utan munskydd.

Relaterad information

Rekommendation VGR: Förstärkt source control för att minska risken för smittspridning av Covid-19 inom vård, tandvård och omsorg.

Nyhetsbrev COVID 19 2021-01-07.

Folkhälsomyndigheten - Åtgärder för att minska risken för smittspridning av covid-19 från personal inom vård, tandvård och omsorg.

Socialstyrelsen – Rapport gällande identifiering av riskgrupper som löper störst risk att drabbas av ett särskilt allvarligt sjukdomsförlopp vid insjuknande i covid-19.